

**Oponentský posudek na disertační práci Judr. Miroslavy Burčíkové:
„Ochrana obětí obchodu so ženami a dětmi“**

Předkládaná disertační práce standartního rozsahu (167 s.) se zabývá tématem, které je z hlediska vnitrostátního i mezinárodního práva citlivým a v poslední době, poznamenané řadou občanských válek a nepokojů, živým a neustále probíraným a diskutovaným tématem jak na národní úrovni tak i v mezinárodních kuloárech. Na první pohled se zdá, že problematika obchodu se ženami a dětmi je jak na evropské tak světové úrovni vcelku teoreticky dobře a účinně ošetřena, vzniká však otázka, zda je tomu tak ve skutečnosti, v běžném životě. Lze jen s potěšením konstatovat, že se autorka rozhodla v předkládané disertační práci k poměrně rozsáhlé katalogizaci jednotlivých univerzálních a regionálních smluv, dohod a paktů. Její zájem tak nelze než ocenit.

Disertační práce je rozdělena - vedle úvodu a závěru - do devíti meritorních kapitol. První dvě kapitoly se věnují ochraně obětí obchodu se ženami a dětmi z pohledu mezinárodních úmluv univerzální povahy přijatých do a po druhé světové válce. Byť se tato část práce nevyznačuje hlubším vědeckým zkoumáním, je třeba jí přiznat značnou instruktivnost a přehlednost. Z názorného vykreslení vývoje ochrany žen a dětí před nucenou prací a otroctvím a vznikající koncepce této ochrany, stejně jako z vyjmenování a okomentování relevantních dokumentů obecného je zřejmý autorčin zájem o pojednávanou tematiku a její zejména teoretická znalost této oblasti. Velmi správně je druhá kapitola disertační práce věnována Chartě Organizace spojených národů, Všeobecné deklaraci lidských práv a Mezinárodnímu paktu o občanských a politických právech. Zajímavou zmínkou je i Úmluva o potlačení obchodování s lidmi a kořistění z prostituce druhých. Při ústní obhajobě by autorka mohla přiblížit konkrétní uplatňování zejména posledně jmenovaného mezinárodního instrumentu.

Následující kapitola je věnována Úmluvě o odstranění všech forem diskriminace žen. Autorka fundovaně znázorňuje teoretické fungování kontrolního mechanismu této Úmluvy, hodilo by se však do takto teoreticky přitažlivé práce připojit - třeba v rámci ústní obhajoby - část týkající se jednotlivých případů, právě pro dokreslení funkčnosti popsaného mechanismu.

Čtvrtá kapitola hovoří o Mezinárodních konferencích o ženách. Přestože se z textu poměrně dobře dozvídáme, co bylo na těchto fórech uvedeno, bylo by velmi zajímavé znát osobní názor doktorandky na toto téma. Podobný zájem o autorčin vlastní názor vyvolává i kapitola šestá, věnovaná Světovým kongresům a konferencím o dětech.

Vraťme se však ke kapitole páté, nazvané Ochrana dětských obětí obchodu s lidmi z pohledu mezinárodních úmluv univerzální povahy. Je nesporné, že zejména dětem je třeba věnovat při jejich ochraně před obchodem s nimi zvláštní péči. Správně autorka zmiňuje Úmluvu o právech dítěte a Opční protokol týkající se prodeje dětí, dětské prostituce a dětské pornografie. Tato mezinárodní úmluva - jak je v práci uvedeno - má kontrolní mechanismus. Jak konkrétně případ od případu funguje? Je do něj zapojena i Česká republika?

Obchod se ženami a dětmi jako specifická forma nadnárodního organizovaného zločinu je předmětem sedmé kapitoly. Lze jen přiznat, že tato část disertační práce je jistě zajímavá a poučná, neboť organizovaný zločin je jedním ze stále opakovaných témat politických diskusí i článků a pořadů v médiích. Domnívá se autorka, že tento způsob ochrany je dostačující, jak lépe by mohla být aplikována opatření represivní povahy, ochranné povahy a povahy preventivní, o kterých se ve své práci zmiňuje?

Kapitola osmá je věnována ochraně obětí obchodu se ženami a dětmi z pohledu mezinárodních úmluv regionální povahy, a to zejména ze strany Rady Evropy. Autorka v této části nesporně prokázala teoretickou znalost činnosti Rady Evropy na tomto poli. Nabízí se tak otázka: domnívá se autorka, že ochrana formou regionálních smluv je účinnější než ta formou

smluv celosvětových, a to vzhledem k menšímu okruhu potencionálních pachatelů a obětí?

Konečně, a podle mého názoru velmi správně, se v poslední meritorní kapitole doktorandka zabývá ochranou obětí obchodu se ženami a dětmi během ozbrojeného konfliktu, která, jak vyplývá z jejího pojednání, má logicky zvláštní povahu.

V závěru pak autorka správně shrnuje, že obchodování se ženami a dětmi jako novodobá forma otroctví se v uplynulých letech stalo jedním z nejzávažnějších společenských problémů. Doktorandka předkládá řadu návrhů, jak nejednotný systém ochrany těchto subjektů zefektivnit, resp. jak zajistit jeho faktickou realizaci. Jejímu závěru o tom, že by takovou ochranu neměly určovat zvláštnosti jednotlivých států a že je na tomto poli třeba skutečně jednotného fungujícího mezinárodního mechanismu, nelze než přisvědčit.

Přes uvedené připomínky a otázky, zejména značnou teoretičnost předkládané práce je nesporné, že JUDr. Burčíková ve své disertační práci jednoznačně prokázala znalost zvolené tematiky i schopnost samostatné tvůrčí práce. Doporučuji proto disertační práci k obhajobě a po jejím úspěšném závěru i udělení doktorandce akademického titulu PhD.

18. října 2009

JUDr. Eva Hubálková, PhD.

